

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครอง โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2563 โดยใช้วิธีการสุ่มด้วยวิธีอย่างง่าย (Stratified Random Sampling) และใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 60) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 856 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมินเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ซึ่งเป็นการประเมินประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิต แบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่าโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านบริบท ผลการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เกี่ยวกับความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับเป้าหมาย

ของโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ซึ่งโครงการ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ได้อย่างครอบคลุมตามภารกิจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) โครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ สอนนโยบายของสถานศึกษาและมีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 2) โครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ สอนนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, โครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย มีการกำหนด วัตถุประสงค์ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และ3) โครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย มีการกำหนด วัตถุประสงค์ซึ่งสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง, เป้าหมายของโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อผู้เรียน, เป้าหมายของโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย, ระยะเวลา ดำเนินการและวิธีดำเนินการมีความเหมาะสมสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง, การดำเนินกิจกรรมของโครงการมีการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ กิจกรรมของโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีระยะเวลาดำเนินการและวิธีดำเนินการมีความเหมาะสมสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผลการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เกี่ยวกับความเหมาะสมและความพอเพียงของทรัพยากรด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินงานว่ามีความพร้อมหรือความเหมาะสม

เพียงใด โดยภาพรวมความพร้อมความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมของโรงเรียนในการจัดกิจกรรม และการให้ความร่วมมือในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดกิจกรรม ซึ่งเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษามีความสอดคล้องและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการ 2) สื่อ เทคโนโลยี มีปริมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม, มีแหล่งสนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และ 3) สถานที่ในการจัดกิจกรรม/กิจกรรมการเรียนการสอนมีปริมาณเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการ, การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรมตามโครงการ ทันทต่อการใช้งานตามกำหนดเวลา, สื่อเทคโนโลยี มีความทันสมัยเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการ ตามลำดับ ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ บุคลากรมีความพร้อมสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งบ่งบอกถึงสิ่งที่โรงเรียนจะต้องมีการพัฒนาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ซึ่งความแตกต่างด้านอายุของบุคลากรในสถานศึกษาอาจมีผลในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อไป

3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน ผลการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยความเหมาะสมของขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการมีความเหมาะสมซึ่งในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการ และ 3) การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานตามลำดับ ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการมีความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งประเด็นดังกล่าวโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยมีบุคลากรจำนวนมากซึ่งจะต้องเป็นประเด็นที่โรงเรียนจะต้องนำมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงคำสั่งคณะกรรมการ การมอบหมายให้ตรงกับบทบาทความสามารถของบุคคล

4. ด้านผลผลิตของโครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการ ผลการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เกี่ยวกับผลผลิตของโครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการ

พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำของผู้เรียน 2) โครงการดังกล่าวควรมีการดำเนินการในปีการศึกษาต่อไปอย่างต่อเนื่อง และ 3) ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดให้ตามโครงการ ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลการสอบถามความคิดของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและข้อมูลจากการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563 อย่างไรก็ตามสถานศึกษาจะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการเป็นสถานศึกษาต้นแบบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

5. ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนและผู้ปกครอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพึงพอใจต่อความเหมาะสมของการดำเนินงานตามโครงการที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา ตามโครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรภายนอกทุก ๆ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ความพึงพอใจต่อความเหมาะสมของการดำเนินงานตามโครงการที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา 2) ความพึงพอใจต่อผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียน/เพื่อนนักเรียน ภายหลังเสร็จสิ้นโครงการ และ 3) ความพึงพอใจต่อภาพรวมด้านคุณภาพผู้เรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ซึ่งจากผลการสำรวจความพึงพอใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องจะเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลในการสะท้อนให้เห็นถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษาในการพัฒนากระบวนการในการขับเคลื่อนโครงการในการสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาต่อไป

6. ข้อมูลเชิงประจักษ์คุณภาพของผู้เรียน จากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2563 พบว่า ผลการดำเนินงาน โครงการและกิจกรรมต่างๆ โครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ ส่งผลให้โรงเรียนสามารถจัดการพัฒนาการศึกษาประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในแต่ละมาตรฐาน จากผลการประเมิน สรุปได้ว่ามีผลการประเมินในระดับยอดเยี่ยม ดังนี้ มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับยอดเยี่ยม มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับยอดเยี่ยม และมาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับ ยอดเยี่ยม

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผู้ประเมินอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีความสอดคล้องและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากในการดำเนินงานตามโครงการได้มีการประชุมชี้แจง บุคลากร ภายในสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อกำหนดกรอบกลยุทธ์ ในการพัฒนาสถานศึกษา โดยการยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งในการดำเนินงานตามกระบวนการ 4 ขั้นตอนของวงจรเดมมิ่ง คือ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นปฏิบัติตามแผน ขั้นการตรวจสอบ ขั้นสรุปและแก้ไขข้อบกพร่อง เมื่อประเมินโครงการตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ซึ่งประกอบด้วย การประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งส่งผลให้โครงการมีความเหมาะสมที่จะดำเนินงานต่อไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักการสำคัญของโครงการซึ่งเป็นการมองภาพในปัจจุบันและภาพอนาคตเพื่อการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาคนให้มีทักษะการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ก็จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสามารถก้าวไปสู่ความเป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) โดยสถานศึกษาถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทักษะและคุณภาพของคน เนื่องจากการดำเนินการในระดับสถานศึกษามีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนโดยตรง โดยกำหนดภารกิจของสถานศึกษาให้มีขอบข่ายมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวด 3 ระบบการจัดการศึกษา มาตรา 15 และยังกำหนดแนวทางการศึกษาในหมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามธรรมชาติ โดยมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ตลอดจนมีการกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ มีอิสระความคล่องตัวในการตัดสินใจ

ตามหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) อย่างไรก็ตามการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งงานวิชาการ คือ กิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียน การสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไปเลี้ยงหัวใจ การบริหารวิชาการจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุด การที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัตอยู่ตลอดเวลาส่งผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลและคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (ธีระ รุญเจริญ, 2553) เช่นเดียวกับจันทรานี สงวนนาม (2553) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การที่จะตรวจสอบว่าสถานศึกษาใด ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อกงานวิชาการสามารถดูได้จากสถานศึกษามีขอบเขตของงานวิชาการอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนางาน ครูมีความตระหนักและร่วมมือกันพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง นำไปสู่การเป็นองค์กรคุณภาพส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านบริบท ผลการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เห็นความสำคัญของโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ซึ่งเรื่องของความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญจำเป็นในยุคปัจจุบันด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและโลกไร้พรมแดน สถานศึกษาจำนวนมากมุ่งพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของตนเองที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมุ่งเน้นความเป็นเลิศด้านวิชาการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาจินต์ จรุงผล (2556)

ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาปัญหาและ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนา และการตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รูปแบบการบริหาร วิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) การนำองค์กรทางวิชาการ 2) การวางแผนการบริหาร วิชาการเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียน 4) การวัด วิเคราะห์และการจัดการความรู้ทางวิชาการ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) ระบบและกระบวนการบริหาร 7) การมุ่งเน้นผลลัพธ์การดำเนินงาน วิชาการ โดยผลการตรวจสอบรูปแบบด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุภาวรรณ โมรัฐเถียร (2555) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) การดำเนินงานของรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร 3) การตรวจสอบความสำเร็จของรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 4) การส่งเสริมสนับสนุนของรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความ เป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สาระในรูปแบบครอบคลุมแนวคิดการบริหารโรงเรียน สู่ความเป็นเลิศ 6 ด้าน คือ การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียและตลาด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นครูผู้สอนและบุคลากร และ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลผลิตที่เกิดกับครู พบว่า 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบ การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศหลังการใช้รูปแบบในทุกด้านมากที่สุด 2) ผลการปฏิบัติงาน ในหน้าที่หลังการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศสูงขึ้น 3) ความพึงพอใจของครูต่อ รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศอยู่ในระดับมากที่สุด 4) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนใหญ่ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้สูงขึ้น เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อมรดา พุทธินันท์ (2561) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น ที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) ภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียน 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการ 4) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR พบว่า องค์ประกอบทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมทุกตัวบ่งชี้ ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป, ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และผลต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐานไม่เกิน 1.50 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 19 องค์ประกอบหลัก และ 114 ตัวบ่งชี้ ผู้บริหารสถานศึกษา และหรือหัวหน้างานวิชาการ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมทั้งหมดอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด 3. คู่มือการปฏิบัติงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานวิชาการมีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับมากถึงที่สุด

3. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผลการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและ มีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3 มีความพร้อมและความเหมาะสม โดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงสูง เนื่องจากโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยเป็นโรงเรียนประจำจังหวัด ซึ่งมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร เทคโนโลยี สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเอื้อต่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สถานที่ในการจัดกิจกรรม/กิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ มีความเหมาะสม สภาพแวดล้อมห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนระบบความปลอดภัยที่ดี สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนบุคลากรภายในสถานศึกษาส่งผลต่อบรรยากาศในการปฏิบัติงานที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญา ปลื้มอารมย์ (2557) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อบรรยากาศโรงเรียนตามการรับรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้แนวคิดทฤษฎีบรรยากาศองค์การของสติงเกอร์ (Stringer, 2002) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ตัวแปรในการศึกษาประกอบด้วย การดำเนินงาน การรับรู้ของบุคคล แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และพฤติกรรมการบริหาร โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อบรรยากาศโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ 1) การรับรู้ของบุคคล 2) การดำเนินงาน 3) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน 4) พฤติกรรมการบริหาร ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อบรรยากาศ

โรงเรียน ได้แก่ 1) พฤติกรรมการบริหาร 2) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยตัวแปรพฤติกรรมการบริหาร และการดำเนินงาน ส่งผลต่อบรรยากาศโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มากกว่าขนาดเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ ถิตย์รัมย์ (2556) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสารคาม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของบุคลากรวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสารคาม 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร 4) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร เครื่องมือในการวิจัย แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านความอบอุ่นและการสนับสนุน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านความเป็นหนึ่งเดียวในองค์การ ด้านทำลายและยอมรับผิดชอบ ด้านมาตรฐานของผลการปฏิบัติงานและความคาดหวัง และด้านรางวัลและการลงโทษ 2) บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย 3) บรรยากาศองค์การไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม 4) บุคลากรที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การแตกต่างกัน ($p < .05$) และบุคลากรที่มีอายุ และสถานภาพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ($p < .05$) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Sergiovani (1991) ได้ทำการศึกษาสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล พบว่า มี 9 องค์ประกอบ คือ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีแผนงานวิชาการที่ดี จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน มีบรรยากาศสถานศึกษาในทางบวก ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Pierce (1991) ได้ศึกษาลักษณะการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ พบว่า 1) การให้ความเคารพกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม 2) การพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เน้นการสร้างครูที่ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม 3) หลักสูตรที่เน้นการบูรณาการ และพัฒนาได้มากกว่าทักษะพื้นฐาน 4) การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความร่วมมือในการวางแผนกับครู 5) การมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียน ระหว่างครูและผู้ปกครอง สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ Sammons, Hillman and Mortimore (1995) ได้ศึกษาการพัฒนาองค์ประกอบที่ส่งผลถึงความสำเร็จหรือความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน พบว่า มี 11 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ประกอบด้วย 1.1) มีความมั่นคงและชัดเจนของวัตถุประสงค์ขององค์กร และการบริหารเชิงรุก สร้างทีมงานบริหารของโรงเรียน 1.2) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการหลักสูตร การตัดสินใจ การใช้นโยบายต่าง ๆ 1.3) สร้างครูให้เป็นผู้นำทางวิชาการ
2. การมีวิสัยทัศน์ และเป้าหมายร่วมกัน ประกอบด้วย 2.1) การมีเอกภาพของเป้าหมายโรงเรียน 2.2) การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อความก้าวหน้าของนักเรียน 2.3) การให้ความเคารพในสถาบัน
3. มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้แก่ 3.1) มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระบบ ระเบียบ 3.2) มีสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดความน่าสนใจต่อการเรียนการสอน 4. การเรียนการสอนที่เข้มข้น ได้แก่ 4.1) การใช้เวลาที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริหาร 4.2) การเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ 5. มีแผนการเรียนการสอนที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจน ได้แก่ 5.1) ความมีประสิทธิภาพของแผนการสอน ในการเตรียมการสอน 5.2) การมีจุดประสงค์ที่ชัดเจนของแผนการสอน 5.3) บทเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียน 5.4) การใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย 6. มีความคาดหวังต่อโรงเรียนและนักเรียนในระดับสูง 6.1) ครูและนักเรียนมีความคาดหวังในระดับสูงร่วมกันทั่วทั้งโรงเรียน 6.2) มีการสื่อสารและเสริมแรงเพื่อให้คาดหวังสู่ความเป็นจริง 6.3) มีการคิดการปฏิบัติที่ทำให้ไปสู่ความคาดหวัง 7. มีการเสริมแรงครู ประกอบด้วย 7.1) การให้ความเป็นธรรมในการให้รางวัลและการลงโทษ 7.2) การชี้แจงและให้ทราบผลการพัฒนาหรือการปรับปรุง 8. มีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนและการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน ได้แก่ 8.1) มีการติดตามผลการเรียนของนักเรียน 8.2) มีการประเมินศักยภาพของโรงเรียน 9. นักเรียนมีความรับผิดชอบประกอบด้วย 9.1) การสร้างความศรัทธาของครูให้มีแก่นักเรียน 9.2) การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้นักเรียน 9.3) การควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน 10. มีความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ได้แก่ การให้ความร่วมมือที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน 11. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนให้มีการเรียนรู้ และรับผิดชอบโรงเรียนตัวเอง เพื่อสร้างทีมงานในการพัฒนาโรงเรียน

4. ด้านกระบวนการดำเนินงาน ผลการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีความเหมาะสมของการดำเนินงานของโครงการ พบว่า ภาพรวม

อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การประชุมวางแผนการดำเนินงาน มีแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เหมาะสม และยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการ การมอบหมายงานตรงตามความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบ มีการกำหนดตารางการนิเทศ ติดตามที่ชัดเจน มีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทุกกิจกรรมมีแผนการดำเนินงานชัดเจน ระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมมีความเหมาะสม การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามแผน การจัดกิจกรรมในโครงการสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานที่กำหนด การวัดประเมินผลแต่ละกิจกรรมเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการประสานงานและความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ กระบวนการดำเนินงานตามโครงการสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการจัดเก็บผลการประเมินการพัฒนางานอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐนันท์ มั่นตะพงค์ (2561) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักพุทธธรรม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักพุทธธรรมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา คือ ผู้บริหารมีทักษะการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย การวางแผนค่อนข้างน้อย ผู้บริหารกับบุคลากรมีความเข้าใจไม่ตรงกัน ในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ทำให้การประเมินผลการปฏิบัติงานไม่ครบถ้วนตามแผนการปฏิบัติงาน และสถานศึกษามีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหาร 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักพุทธธรรม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ และ 3) บริบท ส่วนที่ 2 ตัวแบบ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) องค์ประกอบการบริหาร 2) วิธีการบริหาร 3) ขอบข่ายการบริหาร 4) ฝ่าย และ 4) หลักพุทธธรรม ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย ดังนี้ 1) การเตรียมการ 2) การดำเนินการ 3) การประเมินผล ส่วนที่ 4 เงื่อนไขการนำไปใช้ ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการเชิงรุก 2) การสร้างความรู้สึกร่วมกัน 3) การบริหารคนเก่งให้องค์กร 3) การตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักพุทธธรรม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ย

มากที่สุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านความถูกต้อง ด้านความเป็นไปได้ และ ด้านความเหมาะสม ตามลำดับเช่นเดียวกับงานวิจัยของ แม็คคาเบ (McCabe, 1974, p. 4171 – A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของวิทยาลัยในรัฐเวอจิเนีย ในปี ค.ศ. 1974 พบว่า สมาชิกของชุมชนและมหาวิทยาลัยต่างมีความเชื่อว่าการร่วมมือในด้านปฏิบัติและการพึ่งพาอาศัยกันเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาชุมชน ถ้ามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากเท่าไรโอกาสแห่งความสำเร็จของกลุ่มที่มีส่วนร่วมก็มีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

5. ด้านผลผลิตเมื่อสิ้นสุดโครงการ ผลการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีประสิทธิผลของการดำเนินงานที่เกิดกับนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ความพร้อมของสภาพแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีของสถานศึกษา โดยมีทีมงานที่เข้มแข็ง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการซึ่งเป็นผู้มีความสนใจ มีความรู้ มีความสามารถ และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ทรัพยากรบุคคล และอื่น ๆ อีกมากมาย รวมไปถึงได้รับความร่วมมือจากนักเรียน ผู้ปกครอง ซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญอย่างมากที่ทำให้การดำเนินการของโครงการส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ มีความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งความคิดเห็นด้านผลผลิต ความสำเร็จของการบรรลุวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ดังนี้

5.1) ผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ พัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยเป็นโรงเรียนประจำจังหวัด ซึ่งมีความพร้อมทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะปัจจัยหลักพื้นฐานของการบริหาร 4M คือ 1) ด้านบุคลากร (Man) 2) ด้านงบประมาณ (Money) 3) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และ 4) การบริหารจัดการ (Management) และอีกหลาย ๆ องค์ประกอบ เช่น การมีส่วนร่วมจากองค์กรภายนอก และผู้ปกครองในการร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับความเข้มแข็งขององค์กรสมาคมที่มีส่วนช่วย และเป็นกำลังหลักสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามผลการดำเนินงานที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จที่ชัดเจนที่สุดของสถานศึกษาในการจัดการศึกษา คือ คุณภาพผู้เรียน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการที่ส่งผลให้เกิดคุณภาพผู้เรียน อาทิเช่น คุณภาพของการบริหารจัดการ คุณภาพบุคลากร คุณภาพของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทรงพล เจริญคำ (2563) ได้ศึกษา

รูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า 1. ปัจจัยความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 ปัจจัย คือ 1) การบริหารโรงเรียน 2) ผู้อำนวยการโรงเรียน 3) โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน 4) นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม 5) ครูและบุคลากรทางการศึกษา 2. สภาพความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามเกณฑ์ของสถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Model: CFM) สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3. รูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ปัจจัยมีความถูกต้องเหมาะสมเป็นไปได้ และสามารถนำมาใช้ประโยชน์สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ปิยพันธ์ ศิริรักษ์, ประจิตร มหาหิง, สัจจวาลย์ เพ็ญยุระ (2563) ได้ทำการศึกษา การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดและด้านการนิเทศการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านเสริมสร้างความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีความเห็นไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ 1) ควรปรับปรุงหลักสูตร โดยใช้วงจรการบริหารแบบมีคุณภาพ PDCA 2) ควรเน้นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติเองผ่านกระบวนการสอนแบบ Active Learning 3) ควรมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และมีความหลากหลายให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตร และนำผลที่ได้พัฒนากระบวนการสอนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

4) ควรมีการประชุมวางแผนนิเทศการสอนแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และพัฒนากระบวนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.2) คุณภาพการจัดกิจกรรมตามโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการ และมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการให้ความสำคัญของผู้บริหารในการมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนด้านวิชาการ ซึ่งฝ่ายบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพดังกล่าว โดยการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งงานวิชาการ คือ กิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไปเลี้ยงหัวใจ การบริหารวิชาการจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุด การที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัตอยู่ตลอดเวลาส่งผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลและคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (ธีระ รุญเจริญ, 2553 หน้า 7) เช่นเดียวกับ จันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 143) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การที่จะตรวจสอบว่าสถานศึกษาใด ผู้บริหารให้ความสำคัญต่องานวิชาการสามารถดูได้จากสถานศึกษามีขอบเขตของงานวิชาการอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนางาน ครูมีความตระหนักและร่วมมือกันพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของสันวิษ แก้วมี (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในทศวรรษหน้า ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีดังนี้

- 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำและบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีการจัดการเรียนการสอนในวิชาสามัญควบคู่ศาสนา มีมาตรฐานและเกณฑ์การวัดในด้านการเรียนการสอนและการประเมินผล และมุ่งเน้นการจัดการความรู้โดยปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีการคัดเลือกบุคลากรตามความรู้ความสามารถตรงตามสายงาน และมีการออกแบบระบบ

การปฏิบัติงานให้กับครูและบุคลากร โดยสภาพปัญหาของการบริหารสู่ความเป็นเลิศโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา พบว่า การบริหารโรงเรียนมีลักษณะเครือข่าย ขาดความเด็ดขาดในการตัดสินใจ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ขาดการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผล ไม่สามารถนำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ยังขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสามัญยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายของโรงเรียน องค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นลูกค้า 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.3) คุณภาพของผู้เรียนรายวิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากคุณภาพของการบริหารจัดการ คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ความพร้อมด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร เทคโนโลยี สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา สถานที่ในการจัดกิจกรรม/กิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ มีความเหมาะสม สภาพแวดล้อมห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนระบบความปลอดภัยที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวมถึงความเชื่อมั่นของบุคคลภายในสถานศึกษา โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งเป็นไปตามแนวคิดเชิงปรัชญาที่กำหนดไว้ในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 3) พ.ศ. 2553 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพซึ่งงานวิจัยของ พิจิตรา ทีสุกะ (2556) พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือ ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความหมายเหมือนกัน คือ การเรียนรู้เพื่อสนับสนุนผู้เรียนเสริมสร้างให้เป็นผู้คิดค้นคว้า ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนใจ ความกระตือรือร้นด้วยตนเอง จนพบข้อความรู้ โดยมีครูเป็นผู้แนะนำ จัดกิจกรรมอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับ Gagne (1985, p.65) ได้พัฒนาทฤษฎีการจัดการเรียนการสอน โดยมีสาระสำคัญในทฤษฎี 3 ประการ ดังนี้

1) การพิจารณาการเรียนรู้การพิจารณาในรูปแบบชุดของกระบวนการต่าง ๆ ภายในตัวบุคคลซึ่งได้แปลงการเร้าจากสิ่งเร้าภายนอกในสิ่งแวดล้อมรอบตัวบุคคลให้เป็นข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ อีกมากมายนำไปสู่การนำพื้นฐานให้มีสภาพเป็นความจำระยะยาวในที่สุด ข้อมูลจึงได้กลายเป็นความจำระยะยาวซึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ผลการเรียนรู้ช่วยให้บุคคลเกิดความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ

2) ความสามารถในการแสดงออกของบุคคล หมายถึง การสอนสามารถจัดหมวดหมู่ได้หลายวิธี เช่น การจัดโดยการคำนึงถึงการนำไปใช้จริง และจัดโดยการคำนึงถึงทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน เป็นต้น สำหรับวัตถุประสงค์ เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนนั้น การเยได้จัดผลการเรียนรู้ออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ ทักษะทางปัญญา กลวิธีในการเรียนรู้ ภาษา คำพูด เจตคติ และทักษะการเคลื่อนไหวความสามารถของมนุษย์ 5 ประเภท ซึ่งหมายความว่า ประสิทธิภาพของการเรียนรู้อันนำไปสู่การแสดงออกแต่ละประเภทนี้สามารถประเมินด้วยวิธีการที่แตกต่างกันไป 3) การจัดสภาพการเรียนการสอนซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้ใด ๆ โดยหลักการจะมีลักษณะร่วมกันโดยไม่สำคัญว่าจะเกิดผลการเรียนรู้แบบใด แต่ละวิธีดำเนินการแต่ละวิธีในสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้แต่ละประเภทนั้นย่อมมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกันไป การเกิดทักษะทางปัญญาจะต้องอาศัยการวางแผนการจัดสภาพการณ์การเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากแผนการจัดสภาพการณ์การเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนภาษา คำพูดหรือ การเรียนทักษะการเคลื่อนไหว เป็นต้น สาระนั้นนี้เป็นสาระหลักที่สำคัญที่สุดในทฤษฎีการเรียนการสอนที่อธิบายทั้งหมด เช่นเดียวกับ Hillgard and Bower (1975) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนไปจากเดิมอันเป็นผลจากการฝึกฝน และประสบการณ์ที่ได้รับ แต่มีการตอบสนองที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ เช่น สัญชาตญาณหรือวุฒิภาวะ หรือจากการเปลี่ยนแปลงชั่วคราวของร่างกายสอดคล้องกับ Bloom (1987) กล่าวถึง การเรียนรู้ในแต่ละครั้ง จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น 3 ประการ จึงจะเรียกว่าเป็นการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ คือ 1) การเปลี่ยนแปลงทางความรู้ ความคิด ความเข้าใจ (Cognitive Domain) 2) การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ หรือความรู้สึก (Affective Domain) 3) การเปลี่ยนแปลงทางการเคลื่อนไหวของร่างกาย เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญ (Psychomotor Domain) อย่างก็ตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงประจักษ์ที่เป็นผลสำเร็จด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของผลสัมฤทธิ์ในระดับสถานศึกษา และผลการทดสอบระดับชาติ (ONET) เป็นเครื่องยืนยันสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งสิ้น

5.4 ผลผลิตของโครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการ ผลการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เกี่ยวกับผลผลิตของโครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการตามความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้เนื่องจากคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีความพร้อมสูง เป็นสถานศึกษาแข่งขันสูงซึ่งในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนจากการสอบแข่งขัน ตลอดจนการมีห้องเรียนพิเศษต่าง ๆ เพื่อรองรับความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียน ความพร้อมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แหล่งเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครือข่ายความร่วมมือการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา หัวหาญ, ธัชชัย จิตรนนท์, วิพล สารบรรณ (2559) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย คือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และ 2) เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า องค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) นักเรียน 4) แหล่งเรียนรู้ 5) การบริหารจัดการ 6) เครือข่ายร่วมพัฒนา 7) การพัฒนาระบบสารสนเทศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sergiovani (1991) ได้ทำการศึกษาสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล พบว่า มี 9 องค์ประกอบ คือ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีแผนงานวิชาการที่ดี จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน มีบรรยากาศสถานศึกษาในทางบวก ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมภาพ ลิ้มรัตน์ (2560) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษาได้ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนา 4) การสร้างทีมงานในการพัฒนานักเรียน 5) การควบคุมคุณภาพ 6) คุณภาพนักเรียน 7) การนำนโยบายคุณภาพสู่การปฏิบัติ และ 8) การบริหารจัดการ 2) รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหาประกอบด้วยองค์ประกอบการบริหาร

คุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล และกระบวนการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

5.5) ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากคุณภาพของการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนโดยความพร้อมของคณะครู ผู้บริหาร ทอดจอนความพร้อมด้านงบประมาณ อาคารสถานศึกษาและรวมถึงวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในเชิงประจักษ์และสร้างชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับผลสำเร็จของศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาได้มีการประกอบอาชีพต่าง ๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นผลสำเร็จเชิงประจักษ์ยืนยันคุณภาพของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ด้วยคุณภาพการดำเนินงานของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยที่มีการพัฒนาด้านความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงในระดับจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง โดยในการพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาต้องระบบการบริหารจัดการที่ดี และการบริหารเชิงระบบที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pierce (1991) ได้ศึกษาลักษณะการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพพบว่า 1) การให้ความเคารพกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม 2) การพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เน้นการสร้างครูที่ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม 3) หลักสูตรที่เน้นการบูรณาการและพัฒนาได้มากกว่าทักษะพื้นฐาน 4) การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความร่วมมือในการวางแผนกับครู 5) การมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียน ระหว่างครูและผู้ปกครอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fulstonschools (2003) ได้นำเสนอรูปแบบสำหรับความเป็นเลิศของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยในการบริหาร 6 องค์ประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำ ได้แก่ ความท้าทายของผู้นำ การสื่อสารคุณค่าและความเชื่อ การกำหนดทิศทางและการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน รวมทั้งการกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่สนับสนุนผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และตอบสนองความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การประชาสัมพันธ์ ด้านนวัตกรรมและการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา และความรับผิดชอบต่อสาธารณะ 2) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ การกำหนดความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลยุทธ์ ได้แก่ การตรวจสอบความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความสามารถและความต้องการของพนักงาน การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม การนิยาม วัตถุประสงค์ การวัดผลการปฏิบัติงาน เป้าหมาย และกลยุทธ์ การมุ่งไปใน

ทิศทางเดียวกันของแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา และฝ่ายต่าง ๆ ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรตามแผนกลยุทธ์ 4) การวางแผนการสนับสนุนการศึกษา ได้แก่ การวางแผนการปรับปรุงการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การปรับปรุงกระบวนการสนับสนุนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดทำโปรแกรมและกระบวนการที่ไร้ประสิทธิภาพ การตรวจสอบและการนำแบบอย่างที่ดีของสถานศึกษาต้นแบบมาเปรียบเทียบเพื่อปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา 5) ทรัพยากรบุคคล ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากร การมอบอำนาจให้พนักงานได้มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในระบบการปรับปรุงสถานศึกษา การมุ่งมั่นในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การพัฒนาบุคลากรการสนับสนุน การใช้รางวัลที่สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา การสนับสนุนช่องทางการสื่อสาร ความร่วมมือและการแบ่งปันความรู้ระหว่างฝ่ายต่าง ๆ และสถานศึกษา รวมทั้งการกำหนดระดับความพึงพอใจของพนักงานและ 6) ผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ ผลงานที่สอดคล้องหรือเหนือกว่าเป้าหมายที่วางไว้ ผลงานที่สอดคล้องหรือเหนือกว่าสถานศึกษาต้นแบบ และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับองค์กรอื่น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

การประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ควรมีการส่งเสริมในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านบริบท ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้มีโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อีกแนวทางหนึ่งที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยจัดให้มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสอดคล้องกับการดำเนินโครงการตลอดจนทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคปัจจุบัน โดยคำนึงถึงระยะเวลาและวิธีดำเนินการให้มีความเหมาะสมสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่มีความเหมาะสมและเพียงพอ โดยประสานความร่วมมือกับองค์กรส่วนท้องถิ่น อาทิเช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการสร้างภาคีเครือข่ายดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมี

การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้คณะทำงานมีการวิเคราะห์และประเมินผลระหว่างการดำเนินงาน และนำผลการประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน ได้แก่ การวางแผนกลยุทธ์ การจัดทำแผนงานโครงการและรายงานผลการดำเนินงานโครงการทุกภาคเรียนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมให้มีความเหมาะสม

4. ด้านผลผลิต ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ และเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทันและรู้คุณค่า รวมทั้งปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนที่สอดแทรกการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการสอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้มีความใกล้เคียงกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างให้ผู้เรียนสามารถอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข

ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย